Székesfejérvár, 1904. XI. évfolyam, 9. szám. Csütörtök, január 21.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutam ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katholikusok törekvéseinek előmozditására „Fejérmegyei Napló“ cim alatt létesitett új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

A mi eszméink.

Irta: **Dr. Prohászka Ottokár.**

Bizvást mutatunk rá eszméink harmóniájára, melybe nem vegyül a fanatizmusnak rikácsoló hangja — ezt senkisem foghatja ránk — s melyből a mérséklet éppugy veszi ki részét, mint az elvhűség és a következetesség. Rámutatunk e harmóniára, hogy lelkesülésünket fölszitsuk s másokban is bizalmat ébreszszünk, kivált azokban, kik szinte fázva és félénken tekintenek reánk, s itt-ott föl is panaszolják, hogy meghasonlást támasztunk a politikai s társadalmi életben s egyoldalu meggyőződésünk szélsőségeit fanatizmussá élesitjük ki.

Ezeknek szeretnénk ujra meg ujra bemutatkozni s őket jobb meggyőződésre s igazabb belátásra segiteni.

Mi meg vagyunk győződve, hogy az életet sokféle erőnek és érdeknek harmonikus egymásbafolyása alkotja. Számtalan, néha megmegnevezhetlen érzés és ösztön, fölfogás és nézet, lelkesülés és törekvés iparkodik benne egyensúlyra jutni. Óriási energiák-lökései, a milyen a vallás s a müvészet, a földi jólét s a hatalmi ösztön, egyesülnek apró, szinte imponderábilis ingerekkel, melyeket a modern élet rohamossága fokoz s idegessége fejleszt. Itt egyoldalu elvekkel pl. csakis vallással vagy művészettel s ép ugy csak földi jóléttel vagy hatalmi politikával boldogulni nem lehet; s a fanatizmus s az elfogultság akkor is árt, mikor a legjobb akarat sugalmazza azt. Más az egyház s más az állam, — más a vallás s más a tudomány, — más a papság s más a szociális életnek most emáncipálódó negyedik rendje; az egyik segitse a másikát, de ne azonositsa magát a másikkal; erősödjék mindegyik önmagában; gyökerezzék a keresztény elvek talaján, de fejlődjék önmagában önálló s érdekeit legjobban képviselni tudó szervvé.

Kellenek tehát elvek, és vezető gondolatok, melyek ragyogjanak, mint a nap az égen, de éppúgy szükséges az egészséges s erőteljes fejlődéshez szabadság, szabad-ég, mely a sokoldalú érvényesülésnek lehetőségét szolgáltassa.

Ami az elsőt illeti, a mi napunk, melyből sugarakként olvadnak le vezető eszméink, a szent kereszténység, melyet mint vallásos meggyőződést váltunk ki érzésünkben éppúgy mint cselekvésünkben. E részben vonakodást, széthuzást vagy elleneinkkel való kacérkodást nem ismerünk s bibliai Nikodémusokkal nem barátkozunk, kik sompolyogva, kullogva, fázva szeretnének velünk is tartani, de az ördöggnek is szertyát gyujtani; nem csapunk föl annak az olcsó bölcsességnek magasztalóivá, mely csak csendre int, lefegyverez, s egy tehetetlen kvietizmusba evez; pax-pax-ot kiált, de meghamisitja a szöveget, mert végre is azt akarja, amit az angyali szózat nem hirdetett, békét akar kötni az ördöggel is s a szöveget úgy kommentálja, hogy az tulajdonképen most már ugy hangozzék: pax hominibus malae voluntatis, — béke az ördögnek is.

Ily cukros-vizet be nem vesz a gyomrunk.

A legnagyobb eszméket nem lehet kofákra bizni; azok fölött vásárt csapni nem szabad. A legmagasztosabb elvek mindig mint mélyen érzett s következetesen keresztül vitt világnézet, érvényesülnek, s ha ezt nem teszik, nem rajtuk mulik, hanem azon, hogy nem találnak embert, kiben a gondolat meggyőződéssé s a meggyőződés lelkesüléssé fokozódhatnék. Angol-betegségben nyögő gyámoltalanokban az élet sem érvényesülhet mint csont és izom; lány, hervadt rajtuk minden. No de ezek a kórházaknak lakói, s nem a perzsgő életnek munkásai. Az erőteljes életben az eszmék hatni s világot alakitani kivánnak. Mihelyt öntudatra ébrednek, azonnal életet gyúrnak s formálnak. A mi világnézetünk is ilyen; végig vonul érzésen, erkölcsön, jogrenden, művészeten, társadalmi életen. Intéz életet; közéletet épp úgy, mint magánéletet; befoly családba, iskolába, társadalmi érintkezésbe; ez ad a cselekvésnek értéket, az életnek izt, a törekvésnek irányt, a közszellemnek ihletet; szóval rásütti bélyegét a korra, s rányomja csókját a kultura homlokára.

A kultura maga mindig a természet, de emberi, szép kiadásban. A megmunkált szántóföld, a mederbe szoritott folyó, a gyalult fa, a faragott kő, a gondolat uralmát jelzi a nyers természet fölött, éppugy kell a legfőbb gondolatokat érvé-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

A régi császári gárda granátos katonái.

Irta: **François Coppée.**

E sorok szerzője megirta egykor, hogy valahányszor a napoleoni korszakra gondol, szivét magasztos lelkesedés lángja gyulasztja fel, a granátosok emléke szivéből soha ki nem hal. Ezen hazafias lelkesedés ma, e gyászos korszakban soknak szemében több mint gúnyolódás, midőn annyian vannak, kik fenhéjázó műveltséggel kérkedve nemzetközieknek vallják magukat s nem átallják magukról azt állitani, hogy ők világpolgárok, következésképen felmentve érzik magukat attól, hogy hazájukat szeressék. Mindezáltal a granátosok emléke ma ismét felujul, e csoportból való ismeretlen Ajaxok, névtelen Diomédek mesés alakokat szolgáltatnak a hadi költészetnek, harci fövegjük, a granátos sapka elenyészhetetlen bűbáj fényében tündököl.

Alig valának mindössze ezeren, legtöbb gyalogos, csak kevés lovas, hozzájuk tartozott még a becsületrend háromszáz lovasa. A granátosok e csapata csupa altisztekből állott, kiket a sorkatonaságból válogattak ki, mindannyian izmosak, magas növésüek valának s fölényt gyakoroltak az egész hadtest felett. Az állandó harcok ez idejében kitüntek a kitartásban a fáradalmak közepette, ugyszintén hőstetteik és szigoru fegyelemtartás által. A legtöbb közülök teljesen tanulatlan volt, kiknek előmenetele a káplárságig, vagy legfölebb az őrmesteri rangig terjedt. Erett koru emberek, öreg katonák voltak, kik karjukon két, sőt három sárga zsinórt is viseltek. Volt olyan gárdista is, ki egykor nevét kardja hegyével az egyptomi gulák kövébe véste. A testörségre rendelt granátos csapat tehát a legszigorubb, leggaggályosabb válogatás eredménye volt. Ezek képezték az egész hadtest szine-javát, virágát.

Maga a legfőbb hadur is kimélettel, bizonyos féltékeny előrelátással bánt a gárdistákkal, e megbecsülhetlen hadi kincscsel. A császári gárda,

„a fenkölt szellemü, a nagyreményü“

mint a hogy a költő mondja, csak nagyon kevéssé vett részt az auszterlici és jénai ütközetben, átlag azon mesés napokban, midőn a szerencse istennője feltetlenül engedelmeskedni látszott a császár szellemének.

1812-ik évig a nagy hadseregről szóló jelentések többnyire e szavakkal végződtek: „A gárda nem működött közre,“ mi jelentette Franciaországnak s a világnak, hogy a győzelem könnyü volt. A rettenthetetlen vén katonák, kik a tartalékban valának, addig mig a sorkatonaság az ellenséggel harcolt, nyugtalankodtak a tétlenség miatt s nem egyszer hangos panaszokban törtek ki, még pedig nem a hosszu utazás fáradalmai miatt, melyet Európán keresztül kellett megtenniök, hanem inkább az bántotta őket, hogy végig kellett tétlenül nézniök a gyalog sereg dicsőtetteit, a vén katonák e miatt zsémbeskedtek. Mindamellett példás katonák maradtak, kik mindenekfölött engedelmeskedtek s a császár kis kezének egy intése lecsendesitette a türelmetlenség kitörését, mely soraikban keringett.

Egyébként még akkor is, midőn nem vettek részt az ütközetben, puszta jelenlétök a győzelem biztos záloga volt. Ha az ellenség meggyőződött róla, hogy ott vannak ők a legyőzhetetlenek, azonnal elvesztette bátorságát. Midőn az orosz, vagy osztrák tábornok egy távoli domb tetejéről látta távcsövével a granátos süvegek rettenhetetlen sorait, sőt megkülönböztette a fekete gyapjas sor között a zászló aranysasát, midőn látta, hogy a francia hadsereg érintetlenül megőrizte e segédeszközt, ezen haderőt; hogy a hősök e védbástyája ott áll alant egykedvüen, rendithetetlenül, mindjárt kijött a sodrából.

Később midőn jöttek a gyászos napok, a granátosok résztvettek minden ütközetben. A hadtest kiállotta a szörnyü veszteségeket, hullákkal fődé Oroszország havasait. Mégis ugy látszott, hogy a bátorság és fegyelem e kiváló tartalékcsapata kimerithetetlen. E páratlan sereg, sokszorosan megujitva, sohasem vesztette el hadi erényeit. A legutolsó napig csak meg kellett jelenni az öreg granátosoknak, hogy a győzelmes ellenség előnyomulását visszatartsák, sőt a nehéz kalpag réz sisaka, mely homlokaikon mély redőt vert, Waterlónál is megőrizte az auszterlici nap visszfényét.

A granátosok s lovas vadászok képezték Napoleon kiséretét, kikre különösen saját személyének őrizetét is bizta; köztudomásu dolog az is, hogy felváltva e két hadtest egyenruháját viselte. Midőn lóra ült, mindig a vadászok kisérete csatlakozott hozzá, hadi sátora körül pedig, midőn föld abroszára hajolva a másnapra való haditervet készitette elő, állandóan a granátosok állottak őrt.

A Napóleon korabeli képeken halhatatlan alakja soha sincsen egyedül ábrázolva. Ott van

Mai lapunk 4 oldal.

00000040

nyesiteni az emberi nyers életben, akkor keresztény kultur-életet kapunk. Méltán törekszünk pedig arra, hogy az élet alakul telegraf, telefon, lokomotiv, automobil erejében, alakuljon hát Krisztus s a Madonna eszményi igazságának és szépségének erejében is.

De ha ezt a közéletben részint nyiltan, részint hallgatagon el is fogadja a közönség s csak törpe lelkek rágcsálódnak még az ily méltányos és nemes fölfogáson; mégis lesznek, akik aggódva néznek e világnézet gyakorlati kivitele elé; az elvet elfogadják, de praktikus érvényesitésében föltétlenül nem biznak: félnek ugyanis az egyoldalusságtól s mikor kereszténységről van szó, félnek — egyenesen nevén nevezve a dolgot — a papi uralomtól. Mások féltik a felekezeti békét s arra buzditanak, hogy ha már vallásilag meg is oszoltunk, de a lelkiismereti szabadsághoz s a vallások egyenlőségéhez, mint alkotmányunk feltételeihez s a békés együttlét föltételeihez törhetlenül ragaszkodjunk.

Higyjék tehát ezt el nekünk, hogy alkotmányos életünkben mi ehhez tényleg ragaszkodunk, s hogy a mi részünkről ilyféle veszedelem a magyar társadalmat nem fenyegeti. Sőt nyiltan állitjuk, hogy a társadalmi fejlődéshez a szabadságot szükségesnek tartjuk s annak észszerü s méltányos mértékét létföltételnek tekintjük. Értjük mi a korszellemet, s a modern élet irányát, mely a bensőbe int s nem annyira a formalizmust, mint inkább az igazi bensőséget tartja szem előtt s becsüli életérdekül. Méltányosságot követel mások nézetei iránt, s nem akar elfogadni tanokat a hatalomtól, sőt lelkiismereti ügyekbe s ideális érdekekbe nem tür hatalmi beavatkozást. Ez teremtette meg a lelkiismereti szabadságot is. Biztositani akarta az egyén meggyőződésének megnyilatkozását, ugy hogy azt más el ne nyomja s iszonyu harcok árán ki is vivta ezt. A harcokat megvivtuk s az alkotmányok s a kultura alapjaiba e szabadságokat ékelték granit-tömbökül.

Érvényesüljön hát a szabadság, érvényesüljenek a nemzeti s társadalmi erők, hisz annyi a parlag s annyi a pusztaság nálunk; sőt segitse a hatalom s a társadalom ez erőknek szervezkedését minden téren. Erős, öntudatos, gazdaságilag fejlettebb életet sürgessünk s egyleteink, szövetkezeteink által éppugy, mint a kiválóan nemes férfiak áldozatkészsége által élesszük a sok helyütt alig pislogó öntudatot. Öntudatát annak, hogy tudunk mi is tenni, s érzetét a kötelességnek, hogy tenni, küzdeni, próbálni még akkor is kell, ha a siker bizonytalan s a kudarc veszedelme nincs elháritva.

Fogjunk kezet arra a nem évi, nem évtizedi, hanem sokszor évszázados munkára, mely egy népet szabadit s kulturáját emeli. Egy-két év alatt népmentő műveket véghez vinni nem lehet, de kötelességet teljesiteni mindig, mindennap lehet. S mi most erre nézünk. Eltekintve sikertől, kilátásoktól, ábrándoktól, melyek csalnak, s kápráztatnak, hogy azután alaposan lelohasszanak, mi kötelességet akarunk teljesiteni ez uj-esztendőben. Lelkünk előtt lebeg Nelson, angol admirál alakja, ki Trafalgárnál katonái buzditotta, mondván: „Ne gondoljatok, katonák, Anglia nagyságára, nem a király dicsőségére, nem a nemzet hatalmára; nem ezekre hivatkozom, mikor most harcra tüzellek s áldozatkészségre fölhivlak benneteket; én csak egyet mondok: katonák, teljesitsétek kötelességteket."

Ez legyen a mi buzditásunk is: Elvtársak! egy új világ követel harcot, munkát, áldozatot; ne a dicsőségre, ne a nép hálájára gondoljatok, hanem teljesitsétek kötelességteket.

UJDONSÁGOK.

— **A cimborák.** Hogy Tisza szabadelvüsége nem egyéb humbúgnál, továbbá, hogy a nemzetközi hazátlan bitangok szocializmusa nem más, mint édes testvére a szabadkőmüves liberalizmusnak, kitünik abból az arcátlan eljárásból, melyet a magyar fóminiszter tanusit a választási reformankét tagjainak meghivásánál. Mi „szegény magyarok" ugy gondoljuk a dolgot, hogy abban a bizottságban, mely arról tanácskozik, hogy e hazában kinek adassék választó jog s kitől tagadtassék meg, nem lehet helye olyanoknak, kik a hazát megtagadják, kik napról-napra kéjelegve hirdetik nemzetközi voltukat. És Tisza mégis meghivja oda e nemzetközi szeméttel kereskedő Jakabokat, készségesen helyet enged *Bokányinak* és *Mezőfi-Morgenstern* Vilmosnak, a kik az Alföldön véres lázadásokat csinálnak, a hazafias keresztény munkásszervezeteket pedig elutasitja. Mit mondjunk erre az arcátlan eljárásra? Azt, hogy Tiszának pusztulni kell arról a helyről s ha eddig fáztunk az obstrukciótól, most már betelt a mi szemünkben is Tisza bünlajstroma s ezért minden erőnket meg kell feszitení, hogy ez az ember többé ott ne garázdálkodhassék. Ez az eset is eklatans bizonyitéka annak, hogy mióta Tisza kormányon van, a szabadkőmivesség s annak népszerü kiadása, a nemzetközi szocializmus egyre nagyobb és nagyobb nyiltsággal lép előtérbe. Az *Ujszázad*, *Jövendő*, *Hét* folyóiratok ugyanazt fujják hétről-hétre, mit a *Népszava* és *Szabadszó*. Felszabadultak a szabadkőmives erők, ádázu dühvel rontanak a keresztény eszmék táborára. És ezek az elemek valamennyien Tisza szolgálatában állnak, ezért van helyük és szavuk a hazátlan bitangoknak a választói reformankéten is és nincs a keresztény munkásoknak. Ébredjünk és cselekedjünk, mert ha még most is alszunk, hát alighanem a másvilágon ébredünk fel.

— **A városi tanitótestület tagjai** *Szirbek* József igazgató tiszteletére uj állásában való véglegesitése alkalmából február 1-én este fél 8 órakor társasvacsorát rendeznek a tisztviselők Otthonában. Résztvételre jelentkezhetni *Lanzeritsch* Antal urnál vagy a tisztviselők Otthonában a II. háznagynál. Egy teriték ára 2 korona.

— **Gazdasági szakelőadások.** A *Fejérvármegyei Gazdasági Egyesület* február hó 20. és 21-én gazdasági előadásokat rendez a következő napirenddel: Február hó 20-án délelőtt 9—11-ig: A mezőgazdasági üzemrendszerekről *Czakó* Béla keszthelyi gazd. tanintézet igazgatója. 11—12-ig: Miveleti növényeink állati ellenségeiről s az ellenök való védekezésről: *Lovassy* Sándor dr., a keszthelyi gazd. tanint. tanára. D. u. 2—3-ig: Állati paraziták által okozott betegségekről: *Sztankovics* János, a keszthelyi gazd. tanint. tanára. 3—4-ig: A kulturnövények féleségeinek megválasztásáról és a buza sikértartalmáról: *Fáber* Sándor, a keszthelyi gazd. tanint. tanára. — Február hó 21-én d. e. 9—10-ig: Ujabb tapasztalatok a takarmányozástan köréből: *Sztankovics* János tanár. 10—11-ig: Miveleti növényeink növényi ellenségeiről s az ellenök való védekezésről: *Lovassy* Sándor dr. tanár. 11—12-ig: Ujabb tapasztalatok a trágyázás köréből: *Fáber* Sándor tanár D. u. 2—4-ig: A szövetkezetekről: *Szilassy* Zoltán az OMGE. szerk. titkára.

---

mellette a kalpagos lovas, vagy a sapkás granátos. Midőn bemutatják a fáradhatatlan császárt ritkán előforduló pihenő perceiben, lassu léptekkel haladva, kezét hátratéve, a fegyvergula mellett, vagy szundikálva, lovagló módon ülve egy széken, a tábor tüzénél, a granátosok mindig körülötte vannak. Az egyik kép azt ábrázolja, amint az éhező császárnak egyik granátosa sült burgonyát nyujt a hamuból, mondván:

„Császárom, ez a legsültebb."

A másikon a szomjas császár mellett ott áll a granátos s odanyujtja neki ivóeszközét a gyengédségtől elfogult hangon:

„Igyál császárom!"

Ezen két rézmetszet, melynek egyikét Raffet, a másikat Charlet készitette, emlékeztet azon kiváló bensőségre, melyben a császár granátosaival állott. És ezen tegezést nem a művész képzelete alkotta meg, Nepóleon nem csupán eltűrte ezt azt az öreg katonák szájából, hanem még örült is neki, mert bizonyságát találta benne az ő érette rajongó érzelmeiknek.

És Bonneparte, ezen „szerencsés katona", ki Európa leghatalmasabb uralkodója lett, Bonneparte, ki udvarát legszigorubb etiquette szabályainak vetette alá és megkövetelte tisztjeitől, kiket a legmagasabb katonai méltóságokra emelt, hogy a tekintély és hódolat szabályait betartsák, mint a régi királyi udvarban szokásban volt, granátosainak bizalmas megszólitásai fölött mosolygott. Dicsőséggel övezett tábornokai, kik közül egyikmásik ismerte őt még mint szegény tüzéraltisztet elnyütt uniformisában, nem merték máskép szólitani, mint „Uram" „Felséged", mig gyönyörüségét találta abban, hogy gárdájának hosszu bajuszu katonái tegezték őt.

Mindezekből megismerjük Napóleon rendkivüli nagy szellemét és azt, hogy mennyire ismerte az emberi szivet. Ami tisztjeit illeti, gondja volt reá, hogy neki mindenben engedelmeskedjenek, adott nekik tekintélyt, hatalmat, de granátosairól azt akarta, hogy szeressék őt az őrületig, az önfeláldozásig. Az ember rendszerint nem szeret mást, mint a hozzá hasonlókat, vagy kiknek szellemi fölényét elismeri. Ezen tegezésből kifolyólag, minek emléke fennmaradt a napóleoni hadjáratokból, granátosai egyszerre ugy szólitották mint pajtásukat s mint félistent. Onnan az ő föltétlen meghódolásuk és az a zsémbes granátos, ki előbb igy szólitotta, te vörös jakobinus, kész vala érette meghalni, azt hiáltva:

„Éljen a császár!"

Az irigy szellemek méltatlankodnak azon, hogy Napóleon annyi embert fanatizált végtelen becsvágyának s hallatlan álmainak kielégitésére. Részemről nem merném ezt állitani. Hogyan lehetne elfeledni azt, hogy a napóleoni korszak nélkül — mely egyedül áll a világtörténelemben — Franciaország nem lenne Franciaország, és nem birná azon kimerithetetlen tőkéjét a dicsőségnek, melyet fájdalom! annyi hősnek vére s annyi anyai könnyek árán szerzett meg?

Azonban nem méltatnók a császári gárda granátosait kellőleg, ha csupán kiváló hősi tetteiket illetnénk dicsőséggel. A fegyelem szigoru betartása otthonos volt közöttük, a tisztelet melylyel azon egyenruha iránt viseltettek, melyet hordoztak, kifejleszté bennök az erkölcsi érzéket s az igazi erényeket. Béke idején kiváló maguktartása, udvariasságuk a polgárok irányában példa gyanánt állitották az egész hadseregnek. Soha meg nem zavarták a polgári rendet. Távolról sem, sőt akárhányszor lecsendesitették a háboruságokat a polgárok között. Ha valamely párbajügyben biróul kértek fel egy granátost, legtöbbször egy szava elég volt a kiegyenlitésre. Ha közülök bármelyik, kikkel a császár oly hősies kedélyességgel bánt, becsület dolgában véleményt adott, ez rendszerint törvény-erővel birt.

Az iszákosság ritka volt e kitünő seregben, a lopás teljesen ismeretlen.

„Ha egy asszonnyal telt társzekerem volna mondá Dorsenne, az ő generálisuk, granátosaim szobájában helyezném el, ott nagyobb biztonságban volna, mint a Wertheim szekrényben."

Midőn Beresinán keltek át, a császár málhás kocsijai, melyekbe kincseinek egy része volt elhelyezve, csaknem a kozákok kezeibe kerültek. Beandenf, ki a gárda fizetését teljesitette, attól tartván, nehogy az aranyakat tartalmazó szekrény a folyó hullámaiba vesszék, kiosztotta a szekrény tartalmát, a két millió aranyat a granátosok között. A folyó másik partján az egész összeg megtérült, hetven aranyat kivéve, az ember, kire bizva volt, a vizbe fult.

Távol legyen tőlem, hogy azon unos-untig hangoztatott „polgári hatalom fölénye" ellen emeljem föl szavamat, csupán azt az egy kérdést engedem meg magamnak: Ha valaki szétosztana ily összeget bizonyos számu, ugy vaktában előállitott polgári hivatalnokok között, vajjon visszaadnák-e akkora hűséggel, mint a szegény Oroszországból visszatérő granátosok?

A gárda ezen jellegzetes granátosánál, mely bizonyos tekintetben jelképezi az egész hadsereget, egy hiányzott még, a szerencsétlenség meg-

00000041

— **Halálozás.** A székesfehérvári m. kir. állemi főreáliskola tanár testülete szomorusággal tudatja, hogy *Havas* (Háhn) Adolf nyugalmazott főreáliskolai rendes tanár, ki az intézetnél a magyar tanügyet tántorithatatlan hazafisággal, nagy tudással és törhetetlen buzgósággal 14 éven át szolgálta, életének 44-dik évében, f. évi január hó 16-án Nagy-Tétényben elhunyt, s ugyanott január 18-án eltemettetett. Életében a magyar kulturáért sokat dolgozott, a szivéhez legközelebb állókért mindent feláldozott: megérdemli, hogy emléke becsült, nyugalma csendes legyen!

Gadácsi Ernőné szül. Posch Katalin f. hó 18-án éjjel 1 órakor hosszas és keresztényi türelemmel viselt szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után életének 43-ik évében elhunyt. Hült tetemét f. hó 20-án d. u. fél 3 órakor a Feltámadási temetőben nagy részvét mellett helyezték nyugalomra.

— **Népkönyvtár.** A földmivelésügyi miniszter 173 kötetből álló népkönyvtárt ajándékozott Lovasberény községnek, amelyben válogatott szépirodalmi remekek, de meg igen értékes szakmunkák is vannak. Még 20 koronái is adott a hozzávaló szekrény költségeire.

— **Olcsó emberélet.** Ismeretes olvasóink előtt Filó József esete, akit egy verekedés folyamán mult év március 29-én agyonvertek. Két napi tárgyalás után tegnap hoztak ezen ügyben ítéletet. A fővádlott Pintér Ferenc volt, aki mellett büntársként Hajdu Németh István, Hajdu Németh Ignác, Kálmán István, Orbán Ferenc és Osztotics Ferenc szerepeltek.

Az ügyész azzal vádolja Pintér Ferencet és társait, hogy 1903. máncius 29-én este fél 10 órakor verekedés közben megölték Filó Józsefet és mivel az előnyomozás során, amit akkor Tömöry József vizsgálóbiró és Simon Sándor rendőrkapitány vezettek le, nem derült ki, hogy melyikük tulajdonképen a tettes, az ügyész egyetemleges büntetést kivánt. Az előnyomozat és a főtárgyoláson történt kihallgalások alapján mármost a biróság előtt igy alakult ki a tényállás: a mult évi március 29-én este 9 óra tájon Filó József, Kocsis Pál, Kocsis Antal és Szegfü István betértek a Kecskeméti-utcai Ozsváth-féle vendéglőbe, ahonnét erre Pintér Ferenc és társai eltávoztak és a harmadik szomszédban, a 11. szám alatt a Hajdu Némethék kapujában állottak meg. Nemsokára Filóék kijöttek a korcsmából és amint a Hajdu Némethék háza előtt elhaladtak, Filó József pofonvágta Pintér Ferencet, majd dulakodásba keveredett vele és először a Hajdaék, majd meg a szemközti soron levő Lencsés főcsősz kerítéséhez csapkadta Pintért, ami alatt a többiek is barátságos ütlegeket váltottak egymás közt, közbe-közbe a baráti hajlanbóság és pártállás szerint Pintérre és Filóra is esett gondjuk, akik ekkor már a földön hemperegtek, még pedig Pintér a Filó mellén térdelt és fojtogatta őt. Végre vége szakadt a verekedésnek. Filó fölkelt a földről és tántorgó lépésekkel menekült a város felé, mignem eltünt a többiek szemei elől. Szegfü Pál, aki aznap szőllőjében lévén, részeg fejjel bandukolt szintén a város felé, vagy 300 lépésnyire a verekedés szinhelyétől belebotlott a Filó József hullájába. A boncjegyzőkönyv adatai szerint Filó Józsefnek a tüdeje egy a verekedést nem sokkal megelőzőleg kiállott tüdőlob következtében a mellkashoz volt rögzítve és a földön való dulakodás közben kirepedt. Ez okozta a belső elvérzést, amely megölte Filó Józsefet. Pintér Ferenc a biróságnak harmadnap átadatván, szimulálni kezdett. Föl is küldték a budapesti megfigyelőintézetbe, a hol hamar rásütötték a bélyeget és ő nevetve vallotta be, hogy csak azért akart őrültnek látszani, hogy kisebb büntetést kapjon. A főtárgyalás során beigazolást nyert Pintér bünössége s a törvényszék erős felindulásban elkövetett sulyos testisértés büntettében találta bünösnek s ezért másfél évi börtönnel sujtotta.

— **A mérlegek hitelesitése.** Magyarországon eddig a külföldön hitelesitett merlegeket is jogosan haszrálták. A kereskedelmi miniszter most elrendelte, hogy csak a Magyarországon működő mértékhitelesitő hivatalok által hitelesitett mérleget szabad használni.

— **Farsang.** A tóvárosi fiók kath. kör. f. hó 20-án tartotta saját könyvtára javára szokásos táncmulatságát. A kör tagjait, valamint a meghivott vendégeket a kedélyes, fesztelen jókedv a reggeli órákig tartotta együtt. A mulatság a könyvtár javára közel 60 koronát jövödelmezett, mely összeg tekintve a csekély 40 filléres belépti dijat elég szépnek mondható. Felül fizettek: Chay Antal 5 k. N. N. 4 k. N. N. 2 k. Almássy János 1 k. 60 f. Bilkei Ferenc, Dornis István, Lakatos Frigyes 1. k. 40 f. Cs. Nagy János, Cs. Nagy Mihály, Pap István, Magyari Pál, Péntek Ferenc 1. k. 20 f. Horváth Zsigmond, Kovács Lajos, Háry Lajos, Nagy József, Tóth István, Rogschutz József, N. N. 1—1 k. Csipkés Gyula, Pap Ferenc, Arany N. Héger György, Kovács Nándor, Németh István, 60 f. Takács József, Mészáros József, N. N. 40 f. Beke József, Antal György, Kis János, László Ferenc, Tóth István, Szüts József, N. N. Lehner Ignác, N. N. 20 f.

— **A tisztviselők Otthonában** a farsang folyamán hetenként egyszer theaestély szórakoztatja a tagokat. Az eddigi estélyek pompásan sikerültek. Az Otthon kebelében alakult ifjusági zenekarnak nagy része van a sikerben, amennyiben fáradhatlan buzgalommal törekszik azt est füszerezésére s mert a hölgyek is nagy buzgalommal látogatják ily alkalmakkor az Otthont, a rögtönzött tánc soha sem marad el. Mint halljuk február hó 6-án táncmulatságot tart az Otthon s a meghivók már a közel napokban kibocsájtatnak.

— **Táncpróba.** Bauer Zsigmond tánctanár tanitványai: 40 polgári s részben elemi iskolai növendékleány, kedden este mutatták be a Tóvárosi kör helyiségében a tánctudományban elért eredményüket. A kik a táncoló gyermekek csoportjának bájos képében gyönyörködtek, mindannyian érezték, hogy a sikert nem szabad és nem lehet a közönséges sablonos mértékkel mérni. Egy kedves kép volt tündérországból. Egész sereg érdeklődő vette őket körül s nem lehetett egyebet hallani, mint becéző, kedveskedő felkiáltásokat, melyeket az „édes," „ennivaló" cukorbabákra halmoztak. S a „cukorbabák" érezték az érdeklődés fontosságát. Nem hiába voltak lázban már napokkal előbb, nem hiába szőtték át álmaikat gyönyörüséges képekkel, melyek mind az ő ártatlan első nyilvános szereplésüket füzték együvé. A közönség nemcsak a gyermekek külső megjelenésétől volt elragadtatva, hanem teljes elismeréssel adózott tánctudományukért is. Oly szabályos s a mellett oly graciozus és kedves volt minden mozdulatuk, a különféle, sokszor bonyolult táncnemeket, négyesek, valcerek, palotás stb. oly ügyességgel adták elő, hogy a legkényesebb ízlést is kielégithették. A nagy bravurral előadott balletrészlet meghatározottan beillett szenzációnak. A nagyok elmehetnek hozzájuk s megtanulhatják ujra tőlük azt, a mit ők már régesrég elfeledtek: mint kell komoly ambicióval s igazán szépen, szabályosan táncolni. Természetes, hogy itt első sorban Bauer tánctanárt illeti az elismerés. Munkájának sikere tanubizonyságot tett róla, hogy valóban hivatásos tánctanár, a ki nemcsak érti a tánc művészetét, de van tudása és türelme is hozzá, hogy mindazt tanitványaival is elsajátittassa. A szülők bátran és az eredmény kilátásával bizhatják kezére gyermekeiket.

A ki nem képzett pottartalékosok behivása. Az obstrukció miatt még mindig nem juthat kerékvágásba a hadsereg ügye. Visztatartották az öreg katonákat, behivták szolgálattételre a kiképzett pottartalékosokat s most ismét rendelet érkezett, mely szerint néhány nap mulva az 1902 évfolyambeli ki nem képzett pottartalékos ujoncokat hivják be. Lassanként elfogy minden anyag, a tartalékosok is leszolgálnak néhány gyakorlatot s igy csakugyan kiváncsiak vagyunk, kikkel tartanak ezredőszpontositást avagy őszi gyakorlatot!

— **Mióta ebzárlat van.** Tessék szétnézni ősvárosunk egyenes-görbe utcáin! Soha annyi négylábu adófizető nem csatangolt azokon, mint most, mióta a rendőrség ebzárlatot rendelt el. Tudva azt, hogy konstatálatott közöttük a veszettség, nagy respektussal nézünk a sétáló négylábu adófizetőkre s iparkodunk tisztes távolba menekülni előlük, mert jó, ha minden huszadikon látjuk a rendeletben előirt szájkosarat. Rendőrségünk több erélyességet tanusithatna a saját maga által kiadott rendeletek végrehajtásában. Vagy azt várja mig különvonatokon kell a Pasteur intézetbe szállitani a veszett kutyáktól megmart embereket? Bizony nem ártana egy kis birságolás. Általában véve Székesfehérvárott a közönség nem igen respektálja a hatósági rendeleteket, amiről az eddiginél kissé fokozottabb ellenőrzéssel s a megtorló eljárásnak szigoru keresztülvitelével kellene leszoktatni.

— **Sártenger.** Megenyhült az idő, nem virul ugyan a - határ, de van akkora sár, hogy az ember térdig gázol benne. Egyes utcák csakugyan sajnálatosan elhagyatott állapotban vannak s a söprés csak akkor jut eszükbe veteran utcasepröinknek, mikor már teljesen elolvad a megjegesedett hó. A járdák tisztántartásáról még beszélni sem lehet. E téren a rendőrségnek jóindulatu figyelmét ha felhivjuk, tesszük ezt azért, hogy legalább egy-két napig ösztökéljék a ház- és üzlettulajdonosokat kötelességük teljesitésére.

---

ható és fenkölt szépsége. A borzalmas visszatérés a császárság végén megadta ezt is neki.

Kétségkivül szép volt, midőn egy-egy elfoglalt városba bevonulását tartotta, diszöltözetben, fegyver a vállon, a csapat között, melynek élén a prémes öltözetü tamburmajor haladt, kezében magasra tartva a csillogó botot. De mégis az 1814-dik év február havának sarában és záporai alatt, mikor piszkosan, fáradtságtól agyongyötörve puskáját a köpönyegszárnyával védve, követi császárját a Champagne utain keresztül, törhetetlen bizalommal az ő szellemében a győzelem makacs reményével, midőn annyi viszontagság után végre Waterloonál a szent seregben utolsó töltényét kilövi, a császári gárda granátosa fenséges lesz.

A nép pedig, mely dicsősége mellett is szerette őt, még nagyobb gyengédséggel ragaszkodott hozzá szenvedései következtében.

A képkereskedők ezer és ezer alakban terjesztik el a régi granátos sajátos alakját, mely idő előtt meg van öregedve, homlokát félig bozontos haj födi, könnyen fel lehet ismerni rövidre nyirott pisztolytushoz hasonló pofaszakálláról és hosszu, mogorva bajuszáról. Az egyik képen a dolgozó granátos van feltüntetve, a mint két kezével ásójára támaszkodik, gondolatai pedig kétségtelenül a szent Ilona szigetének foglya körül kalandoznak. A másik képen régi granátos sapka van fején, ott ül a csapszékajtóban s oktatja az ifjuságot, gondolva e nagy hadjáratra.

A levert sas bukása után a gárda aggastyánja csakhamar a költőké lesz, nem csupán Franciaországban, de az egész Európában. Heine azon időben énekli meg, mint Beranger. Különösen amaz teszi népszerüvé az ő alakját. Emez unokája bölcsőjénél örökíti meg, a mint dicső halált kiván unokájának, vagy szebb az, midőn kunyhójában tünteti fel, amint a számkivetett zászlójára borul, könnyeivel s csókjaival árasztja el azt. Vagy talán legszebb az „Öreg káplár" megható énekében. A század két legnagyobb szelleme irodalmi harcra kel egymással, hogy minél méltóbban magasztalja a császár katonáját. Egy csürben, fonó társaságnak meséli el Balzac a csodálatos időszakot, Hugó Viktor pedig egy rendkivül megható képben mutatja be nekünk Napoleont egy győzelem után, midőn granátosait érdemjelekkel tünteti ki.

Névtelen hősei a mi Iliásunknak, boldog a hon, mely nem volt hálátlan iránntatok, halhatatlan dicsőségbe helyezett benneteket.

A gárda utolsó granátosa régóta meghalt, miután becsülete és büszkesége lett szülőfalujának. Az öreg gárdista szomorusága örömre vált a gondolatban, hogy a nagy császár teste, az ő bálványa, visszatért számkivetése helyéről s a rokkantak templomának kriptájában pihen. Azután vége lett a századnak elég gyászosan Franciaországra nézve. Mégis a jelen szomoruságaiban vigasztalódunk egy kevéssé a császári dicső tettek emlékében, ezen legendában, mely csaknem száz esztendős, mialatt már ennyire valószinütlennek s mesének látszik, hogy ha nyomtatott könyvek nem léteznének, a jövő mélyében átalakult volna kétségtelenül egy csillagzati mythologiává, a melyben Napoleon lenne a nap, tizenkét tábornoka pedig jelképezné az állatkör tizenkét csillagát, a nagy hadsereg szolgálna jelképül a tejutnak.

Franciából: **Horváth Imre.**

00000044

— **A Vizivárosban épitendő templom javára** Richter József ur 16. számu gyüjtőivén a következők adakoztak: (Folytatás.)

Dombrovszki János 1 k., Schreindorfer Ferenc 2 k., Telei István 1 k., Bakos Istvánné 20 f., özv. Vég Ferencné 40 f., Vida Géza 10 f., N. N., 60 f., Domján Emmike 20 f., Mártin Adolfné 20 f., N. N., 20 f., Kövesdi Miksa 20 f., Mihályi Józsefné 20 f., Edli Imre 20 f., Binder Dávid 1 k., Vanka József 60 f., Szakály István 1 k., Vörös János 10 f., Máté Mihály, Katics Erzsike 10—10 f., Galló Jánosné 20 f., Schvalm Victor 1 k., Szakály Teréz 40 f., özv. Fürst Sándorné 1 k., Resetárits Tamás 1 k. 40 f., Varga Mariska 20 f., Dr. Bruzsa Gyula 1 k., Háden József 40 f., Král József 60 f., Neubauer Ferenc 20 f., Jakabi György 30 f., Nemes István 40 f., Simon Eduard 60 f., Arany Istvánné 20 f., özv. Réty Mihálynné 2 k., ifj. Kőrösi János 1 k., özv. Szabó Mihálynné 1 k., Szabó Mihály, Gyurkovits János, Cser József 1—1 k., Skrivanek Ferenc 2 k., Horák Jánosné 60 f., Fazekas Lajosné 80 f., Kostyelik Illésné 60 f., Krizsánz Imre, Nyitray Lajosné, Pákozdi Ferenc 1—1 k., ifj. Eckbauer Józsefné, Budai Márton 40—40 f., Kész Alajos 2 k., Berveiller Jánosné 1 k., Szőke István 2 k., Szabady László, Horváth Károly 60—60 f., Kalmár László, Száller György 1—1 k., Tornyos Antal, özv. Bardon Józsefné 2—2 k., Nyári Béla, Simkó József 1—1 k., Sapkás Károly 4 k., Pertz József 40 f., Skóda Mari 10 f., Juhász István 40 f., Gaáll Gyula 40 f., Molnár József 40 f., Végh Károlyné 10 f., Marton József 60 f., Ács János, Béla Lajos, Ricker János 40—40 f., Tóth József 60 f., Kohári István 20 f., N. N., Alt Izrael 40 f. Stoszkál János 40 f., Kántor István 20 f., D. C. 1 k. M. Ö. 60 f., Cziglényi Elemér 60 f., özv. Wiczere Ferencné 20 f., Berta Mátyásné 20 f., Csáder János, Kaizer S., Fekete József 40—40 f., Jábor Jánosné 30 f., Gremsperger János 20 f., Hegedüs Imre 20 f., Bruszt Károly 60 f., Eisler Zsigmond 20 f., Csáder József 30 f., N. N., 20 f., Brajnovics Mihály 40 f., (Folyt. köv.)

— **Jelenet a vasuti kocsiban.** Két uri ember utazott a minap Budapestről városunkba. Beszéltek már az időjárásról, a tavalyi termésről, az obstrukcióról, Fehérvár haladásáról, az ujonnan felfedezett savanyuviz-forrásról, melylyel városunk összes deficitjeit be fogják savanyitani (ha ugyan a szénsav ki nem rugja a stoplit) szóba hozták a pompásan sikerült bálokat. Beszéltek a közelebbi, végül a távolabbi ismerősökről. A terefere közt egy uriemberről esett szó, a kit egyesek ugy szoktak jellemezni, hogy kissé kellemetlen születési hibában leledzik.

Mellettük az ülésen egy uriemberforma fészkelődött. Aranykeretü pápaszemet hordott és előkelőnek látszani akaró viszketegséggel igyekezett észrevétetni, hogy kravátlis szivart szi. Délceg sas-orra, a mely egyébként a végén nem épen szabályos vonalban görbült le és befelé, ivben hajló lábai mintha lóratermettségéről tettek volna tanuságot, a ki azonban rája nézett, egy pillanat alatt tisztában volt, hogy a lovaglás semmiesetre sem tartozik az ifju ember bünei és szenvedélyei közé.

A mi embereink sehogy sem akarták észrevenni a fészkalódást, a mi azt mondhatatlanul izgatta. Hiába kottyant bele a beszédbe, hiába tett felvilágositó megjegyzéseket, senki nem reagált rá. A beszélgetés nyugodtan folyt tovább.

— Bizony — mondja az egyik a föntemlitett, nem épen kellemes születési hibában leledző uri emberről fűzve tovább a szót — derék jaravaló fiu, szereti, becsüli mindenki, jó pajtás, de egy mégis kár benne.

— Mi? — mondja a másik.

— Kár, hogy zsidó.

A fészkelődő ur mint a gumilabda vetette föl magát erre a szóra, orrlyukai kitágultak, a mellét kidülleszlette s fenyegető hangon kiabált:

— Kikérek magamnak az ilyen megjegyzés. Ezt sért. Ez vért kiván.

A mi uraink nyugodt flegmával mérték végig az ifju Machabeust a feje bubjától a cipője orráig s a cipője orrától a feje bubjáig.

— Aztán miért haragszik fiatal ember?

— Mert én is zsidó vagyok.

Magáért nem kár, feleli a jókedvü ur és szivta a szivarját tovább.

— **Kedélyes estély.** A székesfehérvári ev. ref. dalárda a saját zászló alapjajavára folyó hó 24-én az egyháztanács nagytermében szavalatokkal egybekötött kedélyes estélyt rendez. Belépti-dij tetszés szerint. Kezdete pont 8 órakor.

— **Független Ujság.** A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének népies közlönye a *Független Ujság* a folyó évben lép tizedik évfolyamába. Bátran lehet mondani, hogy ma már a legkedveltebb képes lapok egyike; sikerének titka abban rejlik, hogy mindenkor az ország lakosságának legnagyobb zömét alkotó *földmivelőknek* és *kisiparosoknak* jóvoltáért küzdött. Cikkeit a leghivatotabb tollu irók irják. *Gazdasági* rovatában az okszerü gazdálkodáshoz nyujt tanácsokat. *Szövetkezeti* rovata a szövetkezeti eszmék térhóditásának tükre. Állandóan közöl egy-egy kitünő regényt. Karácsonyi ajándékul minden előfizetőjének diszes kiállitásu vaskos könyvet: a *Szövetkezeti* és *Gazdasági Évkönyvet* adja. Ezen előnyei dacára a *Független Ujság* a lehető legolcsóbb. Előfizetési ára: egy évre 6 kor. félévre 3 kor. negyedévre 1 kor. 50 f. Előfizetési pénzek a „Független Ujság" kiadóhivatalába (*Budapest IX. Üllői ut 25.*) küldendők.

— **Harapós legény.** Szabó József napszámos, volt helybeli cipész most toloncoltatott haza Komáromból s szállásra a Hollósy-féle Ősbudavárába ment, hol csakhamar összetüzött Papp Imre csavargóval. A szóvita csakhamar tettlegességgé fajult s Pap az első ütleg után ellenfelére rohant, átnyalábolta s a következő pillanatban Szabó füléből egy darabot leharapott. Pap már nem ismeretlen a rendőrség előtt s rovott multu lévén, szigoru büntetés fogja követni a fülvacsorát.

Egy három szobás, előszobával és mellékhelyiségekkel ellátott uri lakás május I-re kiadó Zöldfa-u. 9. sz. alatt.

Bor!

Tisztán kezelt Ő bor kihordásra 25 krajcárért kapható: Lakatos-utca 8

SZINHÁZ.

Kedd, jan. 19.

A cigánybáró. A Margó-féle telt házak után e napon alig volt néhány ember a szinházban. Megérezte a zseb a vendégfogadást s Strausz gyönyörü muzsikájára nem volt kiváncsi a közönség. Az előadás az idei jó előadások közé tartozik s első sorban a kar éneke érdemel dicséretet. *Tomory* Melisza (Saffy) oly rekedten lépett a szinpadra, hogy éneke semmit sem ért. Tapintatlanság egy primadonnát fellépésre kényszeriteni akkor, midőn az egy-egy ilyen szerepléssel teljesen tönkre teheti a hangját. R. *Székely* René kitünően adta a cigányasszonyt s *Szalóki* a sertéskereskedő szerepében jóizü alakitást produkált. A szinpad portengere ellen talán tudnának orvosságot találni?! **(k.b.)**

— **Az ifjusági előadás epilogusa.** A kereskedelmi akadémia segélyző egyesülete javára f. hó 18-án hétfőn előadás volt a szinházban. Lapunk a szinházi rovatban szóvá tette ezen előadás alkalmával előfordult esztétikai és erkölcsi szempontból nem helyes s az ifjuság elé épen nem való részleteket. A megtörtént hibáért magát az intézet igazgatóját, dr. *Faludi* Miksát tettük felelőssé. Dr. Faludi Miksa igazgató előttünk kinyilvánitotta, hogy az inkriminált ízléstelenségek az eredeti, már megállapitott programm megváltoztatásával az előadás napján kerültek a müsorba s ő az előadást megelőzőleg minden lehetőt elkövetett arra nézve, hogy az előadásba semmi olyan ne csusszék, a mi akár a jóizlést, akár az erkölcsöt sérthetné. A programm megváltoztatásába az utolsó napon is csak akkor egyezett, midőn a szinházi titkár biztositotta, hogy a jelzett darabban semmi kifogásolható nincs. Örömmel adunk helyet ezen rektifikációnak, annál is inkább, mert dr. Faludi Miksa, mint a Kereskedelmi Akadémia igazgatója tudomásunk szerint minden alkalommal a legteljesebb jóakarattal munkálkodik azon, hogy az intézet növendékei valláserkölcsi irányban korrektül neveltessenek. Megjegyésünk csupán a szinigazgatót eljárása ellen van még, a ki — a mint látszik — nem tud, de ha tudna sem akar szabadulni a szinművészet fattyuhajtásaitól.

IRODALOM.

A vegyes házasságok jogtörténete. Ily cimü 235 nagy nyolcadrétü oldalra terjedő könyv hagyta el a napokban a sajtót *Hanuy* Ferencz dr. pécsi theológiai tanár tollából, amelyre felhivjuk olvasóink figyelmét. Megrendelhető szerzőnél Pécsett. Ára 4 (négy) korona.

A munka három részből áll. Az I. Részben megirja, miképpen fejlődött ki a régi „cultus disparitás" tiltó akadálya, a mely a mai „mixta religió" akadályát is magában foglalta, majd elérkezve ezen két házassági akadálynak egymástól való elválásához (XII. század végén), lerajzolta azt, mikép fejlődött tovább önálló utakon a „haeresis (a mai mixta religio") akadálya és pedig előbb, mint abszolut tilalom, majd a 18. századtól kezdve, mint feltételes tilalom, végre miképen fejlődtek ki a vegyes házasságok érvényes kötésmódjának mai alakjai: az activa assistentia, az egyházi forma nélküli kötés, valamint mikor szigoritotta meg ismét a római Szentszék a legutóbbi kötésmódnak egyik alfaját: a nem kath. lelkész előtt kötést azáltal, hogy a vegyes házasságnak nem kath. lelkész előtti megkötésében kiközösitéssel sujtott egyházjogi büntett mellett állitott fel jogvélelmet. A II. Rész, a magyar közjognak a bevett vallások egymás közti viszonyára és nevezetesen a vegyes házasságokra vonatkozó feljődést is ecseteli és pedig mindenre kiterjeszkedő részletességgel. A II. Rész némely helyen teljes, bár tömör képét adja a kor vallásközi viszonyainak, vitáinak (1839/40, 1843/4, országgyülések) és néhány kimagasló kath. főpapnak, igy például: *Andrássy* Antal báró rozsnyói püspöknek a 18. század végén, *Droste Vischering* kölni érseknek, *Kopácsy* József hercegprimásnak, *Scitovzky* János rozsnyói és *Lajcák* Ferencz nagyváradi püspöknek *Lonovics* József csanádi püspöknek. A III. Részben okmánytár foglaltatik, vagyis azon jogforrások (számra nézve: 22 db. okmány) közöltetnek, melyek a vegyes házasságokra nézve ma érvényben levő általános és a különleges magyar egyházjognak forrásait képezik, megtoldva a gyermekek vallására vonatkozó magyar állami törvényekkel is. A ma már elavult egyházjogi és magyar közjogi forrásokat a jogtörténeti részben ismerteti és intézkedő részeiket szószerint is közli.

A müvet aktuálissá tette a magyarországi vegyes házasságok tekintetében a római Szentszék által 1897-ben hozott, de csak 1903. év őszén ismeretessé vált döntés, mely szerint a Magyarországon csupán polgárilag megkötött vegyes házasságok a trienti forma szempontjából érvényes házasságok.

COAKSZ!

Alólirt légszeszgyári igazgatóság a legjobb minőségü szileziai darab-köszénből előállitott

Coakszának

métermázsáját 4 koronáért a légszeszgyárban ajánlja azon kedvezmény mellett, hogy a ki 3 métermázsát, vagy ennél nagyobb mennyiséget vesz egyszerre, annak a légszeszgyár a saját fuvarán a Coakszot helyben a házhoz (a ház kapujáig) szállitja fuvardij nélkül.

Utalvány csak a székesfehér vári kereskedelmi bankban és a légszeszgyárban váltható.

A székesfehérvári Légszeszvilágitási-Társulat igazgatója

Mráz V.

Nyomatott az Egyházmegyei könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

00000045